

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 114/06-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. júna 2006 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla a zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho o sťažnosti M. T., bytom C., zastúpeného advokátkou JUDr. B. I., S., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 82/2003 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 82/2003 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Trnava p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 82/2003 konal bez zbytočných prietáhov.

3. M. T. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie 25 000 Sk (slovom dvadsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Trnava je p o v i n n ý uhradiť M. T. trovy konania 4 628 Sk (slovom štyritisícšesťstodvadsaťosem slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. B. I., S., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. apríla 2006 doručená s'ťažnosť M. T., bytom C. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. B. I., S., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 82/2003 o žalobe o platenie rozdielu na zárobku po skončení práceneschopnosti zamestnávateľom K., š. p., T.

S'ťažovateľ sa domáhal na okresnom súde žalobou podanou 11. júna 2003 voči žalovanému, svojmu bývalému zamestnávateľovi, platenia rozdielu na zárobku po skončení práceneschopnosti v súvislosti s utrpeným pracovným úrazom. Platenie rozdielu prebiehalo na základe dohody s'ťažovateľa a bývalého zamestnávateľa pri uplatňovaní valorizácie riadne až do júla 2002, po tomto termíne bývalý zamestnávateľ znížil výšku vyplácaného rozdielu a k náprave nevedli ani opakované pokusy o zmier zo strany s'ťažovateľa.

Okresný súd po podaní žaloby 11. júna 2003 vo veci nekonal, preto právna zástupkyňa s'ťažovateľa v tomto konaní opakovane žiadala o nariadenie pojednávania vo

veci, a to 9. júla 2004, 31. decembra 2004, 20. októbra 2005 a 23. januára 2006. V odpovedi na podané sťažnosti okresný súd oznámil právnej zástupkyni, že predpokladaný termín pojednávania vo veci je štvrtý štvrt'rok 2005.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol, že *„v konaní Okresného súdu v Trnave č. 14 C 82/03 došlo k porušeniu článku 48 ods. 2 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a priznáva sťažovateľovi primerané zadostučinenie v sume 50.000.- Sk. Súčasne žiadam priznať náhradu trov konania za 2 úkony po 2.150.- Sk a dvakrát režijný paušál po 164.- Sk“*.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a pretože nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, prijal ju uznesením č. k. II. ÚS 114/06-8 z 12. apríla 2006 na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval sťažovateľa a okresný súd, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a okresný súd aj na vyjadrenie k sťažnosti.

Sťažovateľ aj okresný súd oznámili, že na konaní ústneho pojednávania netrvajú.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku k sťažnosti Spr 800/06 zo 16. mája 2006 uviedla:

„Dňa 11. 6. 2003 podal navrhovateľ M. T., bytom C., návrh proti odporcovi: K., š. p. T., o zaplatenie rozdielu na zárobku po skončení práceneschopnosti, návrh bol podaný cestou advokátky JUDr. B. I. Dňa 13. 7. 2004 advokátka navrhovateľa listom urgovala

konanie vo veci a nariadenie pojednávania, následne tiež listom zo dňa 28. 12. 2004. Dňa 20. 9. 2005 zákonná sudkyňa vo veci Mgr. A. T. oznamovala účastníkom konania, že predpokladaný termín pojednávania vo veci bude v IV. štvrtroku 2005 za predpokladu splnenia všetkých podmienok konania, za ktorých môže súd vo veci konať a nariadiť pojednávanie. Dňa 23. 1. 2006 urgovala advokátka navrhovateľa vytyčenie termínu pojednávania. Dňa 26. 1. 2006 dala sudkyňa úpravu do spisového materiálu, žiadala Krajský súd v Bratislave o zaslanie uznesenia vo veci sp. zn. 2 K 207/1997, ktorým bol vyhlásený konkurz na majetok odporcu s tým, aby bolo súdu oznámené, v akom štádiu je konkurzné konanie. Krajský súd v Bratislave dňa 10. 3. 2006 oznámil súdu, že predmetné konkurzné konanie úpadcu: K. š. p. T., ktorá vec sa rieši pod sp. zn. 2 K 207/1997, sa nachádza v štádiu speňazovania. Súdu bolo zaslané uznesenie o vyhlásení konkurzu s vyznačenou právoplatnosťou. Spis bude predložený zákonnej sudkyňi na ďalší príslušný úkon vo veci.

Sťažnosť sťažovateľa M. T. považujeme za čiastočne dôvodnú, sudkyňa vo veci konala priebežne s ohľadom na ďalšie veľké množstvo vybavovaných vecí, najmä reštančných vecí.“

Ústavný súd pri hodnotení skutkového stavu veci vychádzal zo spisu okresného súdu sp. zn. 14 C 82/2003, z ktorého zistil rovnaké skutočnosti, aké sú uvedené vo vyjadrení okresného súdu.

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“, a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“, v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 14 C 82/2003.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (napr. IV. ÚS 59/03), pričom „tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (I. ÚS 76/03, II. ÚS 157/02). K vytvoreniu „stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (napr. III. ÚS 127/03).

Preto je základnou povinnosťou súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 20/02, I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prejednávanej veci.

Ústavný súd však súčasne berie pri uplatnení týchto kritérií do úvahy, že ich aplikácia je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že „súd bol celkovo nečinný a od podania... návrhu neuskutočnil vo veci žiadne úkony“ (II. ÚS 4/03, II. ÚS 177/03). Ako zo sťažnosti, tak aj z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 14 C 82/2003 vyplynulo, že ide práve o takýto prípad, keď tento súd v období od podania žaloby 11. júna 2003 do predloženia spisu ústavnému súdu 22. mája 2006, t. j. za takmer 3 roky vo veci bez existencie zákonnej prekážky nevykonal žiadny úkon (okrem zabezpečenia výpisu z obchodného registra a právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 K 207/97-65) a neuskutočnil ani pojednávanie v termíne, ktorý okresný súd oznámil právnej zástupkyňi sťažovateľa, čím naďalej pretrváva právna neistota sťažovateľa

v konaní. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd si dosiaľ neujasnil ani procesnú situáciu vo vzťahu k súvisiacemu konkurznému konaniu, o ktorom mal vedomosť, nijako túto skutočnosť nevyhodnotil ani sa s ňou nevyporiadal. Predsedníčka okresného súdu zotrvala na uznaní čiastočnej odôvodnenosti sťažnosti.

Na základe vyhodnotenia doterajšieho stavu konania vo veci a nečinnosti okresného súdu ústavný súd dospel k záveru, že v konaní sp. zn. 14 C 82/2003 pred okresným súdom došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Keďže ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Podľa odseku 5 citovaného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia 50 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Ústavný súd vzhľadom

na celkovú doterajšiu dĺžku konania okresného súdu a s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a povahu prípadu a najmä na nečinnosť okresného súdu, ktorý vo veci do vydania tohto nálezu nerozhodol, považoval sumu 25 000 Sk za primerané zadost'učinenie.

Pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. B. I., ktoré vyčíslil sumou 4 628 Sk za dva úkony. Keďže vypočítaná výška odmeny neodporovala príslušným ustanoveniam vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ústavný súd ju priznal v požadovanej výške.

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne s'ťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2006